

גליון

314

פרשת שמות תש"פ

וַתְּוַזְוֵינָן אֶת הַיְלָדִים (א, יז)

מעט לאיש נדכה זה. לאחר מחשבה קלה אמר לאיש: "ראה נא ידידי, אני עצמי איני אדם אמיד כלל וצר לי שלא אוכל להושיעך, אבל מכיר אני כאן בעירנו יהודי אחד עשיר גדול שאינו מהחרדים כל כך, וידוע בסביבה כאדם קיצוני הנתון למצבי רוח... אצל עשיר זה, יתכנו שני קצוות הפוכים, או שיפתח ליבו לענייך, ואז תקבל אצלו מנה יפה. או שלא תקבל ממנו אף לא פרוטה אחת, והוא יגרש אותך מביתו בבושת פנים..."

החליט האיש לנסות את מזלו אצל אותו עשיר, כאשר כבר ראה שבין כך אין לו הרבה מה להפסיד, ובמקרה הגרוע ביותר יגורש מן הבית, והכין את עצמו לכל מצב שיהיה. הגיע האיש אל הכתובת הרשומה לפניו והקיש בדלת, למזלו היה העשיר בביתו והזמינו להיכנס אל טרקלינו ולהציע את עניינו. לאחר כמה דברי פתיחה ונימוסין ניגש העשיר ישר אל הנקודה, והחל לתחקר את היהודי בכמה פרטים נחוצים. בין הדברים שואל אותו העשיר: "כמה ילדים יש לך?"

"אחד עשר ילדים בלי עין הרע!" - ענה האיש.

כשמוע זאת העשיר השתנו פניו בבת אחת, והחל צועק עליו ולהוכיחו על פניו: "וכי אינך מתבייש?! אם יש לך כל כך הרבה ילדים, איך אתה לא דואג לעבוד קשה בכל כוחותיך לפרנסם ולהשיאם? הרי זו הפקרות וחוצפה! זו היא גזילת הציבור שצריכים הם לתמוך בך ולהשיא את בניך!". כך המשיך לשפוך קיתונות של רותחין, ורצה לגרשו מן הבית.

כשראה היהודי את מצבו, שגם מכאן עומד להישלח בלא כלום, החליט שלא להישאר חייב לעשיר על טענותיו, והשם יתברך נתן בלבו תשובה ניצחת. פנה אפוא היהודי אל העשיר ושאל אותו: "יסלח לי מר, וכמה ילדים יש לך?"

ענה העשיר: "ילד אחד בלבד, וברוך ה' יש לי פרנסה בשפע עבורו, אבל אתה אדם לא אחראי, פרזיט! חי ללא חשבון וגוזל מעות הציבור, וזו חוצפה גדולה וכו'..."

המתין לו היהודי עד שסיים את תוכחתו, ולאחר שסיים אמר לו כך: "שמע נא היטב, רואה אני שמכאן כבר לא ייצא מאומה והולך אני לדרכי, אבל דע לך שבדבר אחד עשיר אני יותר ממך!".

התפלא העשיר ושאל: "במה עשיר אתה יותר ממני? מה כבר יש לך שלי אין..."

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: סיפר לי יהודי אחד, שכמו הרבה משפחות בארצנו הקדושה נאבק גם הוא קשה על פרנסתו, בקושי הוא מצליח לסיים את החודש, ובביתו אחד עשר ילדים בלי עין הרע כן ירבו. והנה הגיעה עת שידוך בנו הראשון במזל טוב, אך הכיס ריק ואין בו, והרי זה בלתי אפשרי לגשת אל פרק זה של 'האיש מקדש' בלא נדן ולא ממון... החליט אותו אדם שאם כאן אין המזל מאיר לו פנים, ייצא לנסות את מזלו ממרחק, שמא יוכל לקבץ מאחינו בני ישראל שבחוץ לארץ מעט מעות שיסייעוהו להשיא את בנו.

ארז את מיטלטליו ושאר צרכי הדרך, ויצא לחוץ לארץ להתדפק על דלתי הגבירים לבקשם שיהיו לו לעזר ולאחיסמך. אבל לדאבון ליבו, מזלו הביש רדף אחריו גם שם, ולא הצליח לצבור אפילו כדי כיסוי עלות כרטיס הטיסה... בראותו כי כן, נשבר לבו בקרבו מאוד, והפסיק להתדפק על הדלתות כאשר בין כך לא הועילו לו נקישותיו... הוא עזב את מלאכתו כך באמצע היום ונכנס לבית כנסת צדדי אחד בלב שבור ודואב, לקח את ספר התהילים בידו והחל שופך צקון לבו בתפילה לפני ד', כשדמעות רבות ורותחות ניגרות מעיניו.

כך ישב לו אותו אדם ובכה ולא שת לבו כי מתקרבת שעת מנחה ואנשים החלו להתאסף לתפילה. והנה נכנס לבית הכנסת אדם אחד שנחרד למראה היהודי היושב כך ובוכה, הדבר נגע ללבו, והבין שהאיש נתון בצרה. בסערת ליבו ניגש אל היהודי, הגיש לפניו כוס משקה צונן וביקשו לברך וללגום מעט, ולאחר שנתן לו ברכת 'שלום עליכם' שאלו בעדינות לסיבת בכיו ומרירותו.

האיש האורח נרגע מעט והודה למטיבו על יחסו הטוב אליו וסיפר לו דברים כהווייתם, איך שהוא עומד בעירום וחוסר כל, בביתו ממתנים לו משפחתו הענפה, ומייחלים מאד שיביא עמו מעות, כדי שיוכלו לגשת אל החתונה. והנה הוא מסתובב פה בניכר, משרך את עצמו מדלת אחת לשנייה ומגביר אחד למשנהו, אבל אין רואה שום ברכה בעמלו, ועדיין הוא עומד כמעט באותו מצב כבתחילה, ואינו מוצא שום עצה בנפשו. בשמוע איש שיחו במה המדובר נגעו הדברים לליבו, והחל לחשוב כיצד ובמה יכול הוא לעזור

מצידה את מה שהיא יכולה לעשות, והושיטה את ידה לעבר התיבה. ומכאן ואילך - מתערבים משמים, והקב"ה עושה לה נס שתשרבב ידה אמות הרבה עד לתיבה, כדי שתוכל להביא את התיבה אליה.

כי ידעה בת פרעה את סוד האדם בעולם, ש'אדם לעמל יולד', ואין האדם מצווה להצליח אלא רק לעשות את מה שביכולתו, וכיון שיכולה היתה רק לשלוח את ידה שהיתה רק אמה אחת, היא עושה מה שהיא יכולה, ומן השמים כבר סייעו שאותה אמה הכפילה את עצמה פי שישים, והצליחה בזה להציל את משה. **[מתוך 'שלמים מציון']**

* * *

הוא היה תינוק מתוק, חייכן ומלא שמחה. כשגדל קצת היה למושא הגאווה של המשפחה. אבל את השנים הללו הוא לא היה מסוגל לזכור... הזיכרונות הראשונים שנחרטו במוחו היו מכירת המכירה, של הרב'ה אהרון, וצעדו - אותם זכרונות - שלובי זרוע עם המאבק שהתחיל באותה שנה... מאבק שהתחיל, ולא הסתיים לעולם... מאבק אמיתי, מתיש, סוחט כוחות גוף ונפש - מאבק של קשיי למידה וריכוז.

היו שהתייאו כבר בשנים המוקדמות ההן, הרימו ידיים וקבעו בפסקנות שהלימודים לא נועדו בעבורו. כמו שני קווים מקבילים שלעולם אינם אמורים להיפגש. אחרים המתינו קצת עם הקביעה הנחרצת הזו, מניחים לו להתמודד ולהילחם על כל בדל אות, על כל הברה. היה בו, בתינוק שהפך לילד, שילוב בלתי מצוי של קשיי למידה וקשיי ריכוז והיגוי שהתגבהו כהר אימתני שראשו מגיע השמימה. קשיים ממשיים, שאיימו להכריע את מאמצי הטיפוס שלו. קשיים שלא אפשרו לו להתקדם ולהעפיל.

לצד כל אלו, היו לו גם מעלות ייחודיות. מעלות שהאירו את אישיותו ולא הניחו לו להידחק לשולי החברה. הלב, והרצון. היה לו לב זהב, שגרם להיות אהוב בכל מקום. והיה בו כוח רצון עצום, שהעניק לו את היכולת להמשיך ולהיאחז בצפורניים. להמשיך ולהיאבק מול הקשיים, גם אם ההצלחות לא האירו לו פנים.

כך חלפו עליו שנות הילדות ב'תלמוד תורה'. הוא היה מתאמץ בכל כוחותיו להקשיב ולהתרכז, משנן שוב ושוב, ולא מתייאש. ילד צעיר, שנלחם בכל הכוח. ילד שיש לו את כל הסיבות לכישלון. ובכל זאת אינו אומר נואש. אבל המאבק שלו הלך ונהיה קשה משנה לשנה.

כשהצליח לכבוש את פסגתו של ההר הראשון ולרכוש את אומנות הקריאה, היו חבריו לכתה בעיצומו של הטיפוס על ההר הבא, שקועים ראשם ורובם בלימודי החומש עם פירוש רש"י. הוא המשיך לטפס, מתנשם ומתנשף, משקיע כל בדל של יכולת, מקווה לכבוש גם את הפסגה הזו, אבל החברים המשיכו לדהור בקצב שהיה בלתי אפשרי בעבורו. הם שינו

הסביר לו היהודי: "הרי אמרו חכמינו ז"ל (נדה לא). שלשה שותפים באדם - הקב"ה, אביו ואמו. אני עשיתי אחד עשר פעמים עסקי שותפות עם הקב"ה בעצמו, ואתה השתתפת עמו רק פעם אחת! אני 'שותף' עם השם יתברך באחד עשר עסקאות, ואתה לא השתתפת עמו כי אם בעסקה אחת בלבד...".

נדהם אותו גביר מתשובתו הקולעת של היהודי, ועל אתר הוציא ממגירתו את פנקס הצ'קים ורשם את כל הסכום שנדרש לאותו יהודי להשיא את בנו, כדי שגם לו יהיה חלק בשותפות הנפלאה הזו... והוסיף וביקשו שבנישואי הילד הבא יבוא אליו שוב, כדי לשתפו גם בעסקה השניה!

ומאז בכל ילד שמגיע לפרקו נוסע אותו יהודי לחוץ לארץ, ומתקבל בברכה ובחום אצל אותו עשיר שרוצה להיות גם כן שותף בעסקה עם הקב"ה, ומשלשל לידו את כל הסכום הדרוש להוצאות הנישואין.

זה המבט של התורה על גידול הילדים והבאתם לעולם, יש כאן שותפות עם ד' יתברך! כשמגיעים מתוך תחושה כזו, גם היחס לילדים עצמם שונה לגמרי, הרי אנו שותפים בהם עם הקב"ה, בזכותם נעשינו שותפים למלך!

[מתוך 'טיב הקהילה']

וַתִּשְׁלַח אֶת אִמְתָּהּ וַתְּקַוְוָהּ (ב, ה)

את ידה, שנשתררבה אמתה אמות הרבה (רש"י)

מבואר במפרשים (דעת זקנים, רבינו בח"י), שהשתררבה ידה שישים אמה. כידוע, אין הקב"ה עושה ניסים בחינם, א"כ מוכרחים לומר שתיבת משה היתה מונחת בתוך עומק הסוף - שישים אמה (בסביבות 30-36 מטר), ולא היתה אפשרות להגיע אליה ללא יד של שישים אמה.

ידועה השאלה, אם בת פרעה היתה כל כך רחוקה מן התיבה, מדוע שלחה את ידה לעבר התיבה כדי לקחתה, הרי לא ידעה שיעשה לה נס וידה תשתררבה אמות הרבה, ואין שום הגיון לעמוד במרחק כה רב, ולשלוח את היד כדי לקחתה. ובת פרעה שהיתה בת מלך מסתמא היתה חכמה ולא עשתה דברים שאין בהם שום תועלת, וא"כ לשם מה היא שולחת את ידה.

ומובא בשם מרן ה'חפץ חיים' זצ"ל שביאר, שרואים מכאן יסוד גדול, שגם בדברים שנראה לעיני האדם שאין בכוחו וביכולתו להצליח, עדיין אין בזה 'פטור' שלא צריך לעשות כלום. אלא למרות שבדרך הטבע אי אפשר להצליח בזה, חובת האדם לעשות מה שהוא יכול לעשות. וכשיעשה כל מה שביכולתו לעשות, כבר יזכה שהקב"ה ישלח לו את עזר משמים, ויצליח בדרכיו. ולכן, כאשר בת פרעה ירדה לרחוץ על היאור, וראתה את התיבה במרחק גדול ממנה וגם הבינה שיש בתוכה מישהו שצריך להציל אותו - עשתה

כבר פרקי משנה, צללו אל תוך הגמרא, שלטו בנבכי האותיות הקטנטנות והבינו היטב את המילים הארמיות, והוא נותר אי שם בתחילת הדרך... משתרך אחר כולם...

בישיבה כבר היה פער הלימודים עצום. פסגתו של ההר כוסתה בערפילים, ההעפלה היתה בלתי אפשרית בעבורו. אבל גם כשאחרים הרימו ידיהם בחוסר אונים, המשיך הוא להיאחז בסלעים ולטפס. המשיך לרצות בכל ליבו ונשמתו. היה לו מקום של כבוד בין הבחורים. הם אהבו אותו, העריכו את מידותיו התרומיות. אבל הוא לא הסתפק בכל אלו, הוא שאף בכל ליבו להיות תלמיד חכם. השתוקק להגות בתורה, לזכות להבין את הוויות אביי ורבא. להתפלפל בחידושים ובסברות, להתייגע...

המשגיח ראה בצרת נפשו והשיאו בעצה נבונה. הוא יעץ לו להמשיך ולהשקיע את כל כולו, אבל בפרק אחד בלבד. להתחיל ללמוד את הפרק השני של 'בבא מציעא', ולהמשיך להתעמק בו, ורק בו, להתפלפל ולהגות בסוגיות, ולא להרפות. להיות בבחינת תלמיד חכם אמיתי. אבל בפרק הזה האחד.

הוא קיבל את העצה כי נבונה היתה וגם מפני ששביל אחר לצעוד בו לא מצא. למד את הפרק 'אלו מציאות', שיון והתאמץ להבין, וכשסיים התחיל אותו שוב מבראשית. ההר היה גבוה, אבל כל פסיעה קידמה אותו אל הפסגה והוא טיפס בכל כוחותיו. התייגע להבין לעומק, ככל יכולתו. לא התייאש. ההצלחה נסכה בו עידוד וכוחות נפש. העניקה לו סיפוק רוחני עצום. הרוותה את נשמתו. הפרק הזה, אותו ידע על בוריו, היה עוגן ההצלחה שלו. הוא זוכה להגות בתורה. שאיפת חייו מתגשמת.

קול ששון וקול שמחה החל להישמע בקרב חבריו לישיבה, וטוב הלב המפורסם שלו מצא כרי פעולה נרחבים. הוא היה מברך את החתנים בכל לב, מפזז ומכרכר לפנייהם, מצהיל פנים, משתתף בשמחתם בכל מאודו.

רכבת החיים המשיכה לדהור, הזמן לא עצר מלכת. חבריו ערכו בריתות והובילו ילדים אל ה'חידר'. צעירים ממנו נישאו והקימו בתים, והוא המשיך להמתין על ספסל הישיבה. הוא, והפרק השני של 'בבא מציעא'... להמתין, ולקוות בכל ליבו כי תמצא המשפחה שתביט על חצי הכוס המלאה שיש בו, ולא רק על זו הריקנית...

עד לאותה פגישה אומללה עם אחד השדכנים שהפגישו איתו...

"שמעו שמעתי עליך", הגיב השדכן בניד ראש וסקר את הבחור בחוסר סימפטיה מכף רגלו ועד קדקודו, "אז מה, ללמוד יודע אתה?", שאל בנימת זלזול.

הוא התבלבל. הזלזול הציני שבצבץ בקולו של השדכן לא נעלם מאוזניו הרגישות. גם המבטים פצעו את נפשו.

"יודע אני את פרק 'אלו מציאות' על בוריו", ענה בנעימות, משתדל לגייס שרידים של כוחות נפש כדי להמשיך בשיחה, "אף כתבתי עליו חידושי תורה במחברתי", הוסיף בקול שלוו.

השדכן שלא היה לו בעולמו דבר חוץ מכסף, פרץ בצחוק, צחוק מצמרר, צחוק שנובע מהמחוזות האפלים בנפשו של האדם. צחוק מר מלענה... הצחוק הזה ננעץ כחיצים וכחרבות בלב הדווי, משבר אותו לרסיסי רסיסים.

מאז אותה פגישה אומללה, השתנו חייו. הצחוק הנורא המשיך להדהד באוזניו, לרדוף אחריו. הדיו של הצחוק מחקו לחלוטין את הביטחון העצמי, העלימו את כח הרצון, דכאו את נשמתו עד לעפר. הוא לא היה מסוגל יותר לכלום. עזב את הישיבה, הסתגר בד' אמותיו ולא מצא טעם להמשיך לחיות. ידו של המשגיח קצרה מהושיע. בפיו לא נמצאו מילים שיוכלו לחבוש את פצעו לבבו של תלמידו האומלל. ישב מולו כמחריש. משתתף בכאבו, ולבסוף הובילו אל הקודש פנימה, ליטול עצה וברכה מפיו של מן 'הסטייפלר' זי"ע.

בחדרו של הסטייפלר סיפר המשגיח את הסיפור מתחילתו. סיפר על כח רצון עצום, על מאבק אדיר מול קשיים, סיפר על פרק 'אלו מציאות' שנקנה בדם ובדמע, ועל מילים פוצעות וצחוק הרסני שהשחיתו כל חלקה טובה ושיברו את הנפש לרסיסים. הסטייפלר ביקש להישאר ביחידות עם הבחור. מבעד לדלת שנותרה פתוחה קמעה, שמע המשגיח את שיחו ושיגו, וחיל ורעדה אחזתו.

הסטייפלר נטל את ידיו של הבחור ואמר לו: "מבטיח אני לך, כשאתה יושב ללמוד את פרק אלו מציאות, ה'ריבונו של עולם' עוזב את ה'קהילות יעקב' [שכתב הסטייפלר] ואת ה'אבי עזרי' [שכתב הרב שך] ורוצה לשמוע רק אותך. כשאתה פותח את הגמרא שלך ומתחיל ללמוד, התורה שלך חשובה אצל ה' יותר מהדרשות והשיעורים שאומרים בכל הישיבות הקדושות. התורה שלך ראויה להערכה הרבה ביותר. כשאתה לומד את 'אלו מציאות' אתה חשוב יותר מכל התלמידי חכמים..."

הבחור החריש, מביט בעיניים קמות בסטייפלר, שהמשיך ואמר: "אין דבר יקר בעיני ה', יותר מתורה שנלמדת בלב שבור. אין יקר בעיני ה' יותר מתורה שנלמדת בעמל ובהתגברות על קשיים וניסיונות, אין יקר יותר מהתורה שלך. לך יש את הקשיים הכבירים ביותר!"

הבחור יצא מביתו של הסטייפלר, ויצא גם מהדיכאון המר שאיים להטביע אותו... חייו השתנו בשנית. הוא חזר לישיבה והחל ללמוד במשנה מרץ, כשמילות העידוד הנפלאות של הסטייפלר ממשיות להתנגן באוזניו, לרפד את נתיב חייו, לחבוש את פצעו לבבו. אין דבר יקר בעיני ה' יותר מתורה שנלמדת בעמל ובקושי, אין יקר יותר מהתורה

של העמל בתמצית דם לבו, וידע שמהיום הוא והתורה חד הם לנצח...!

[מתוך 'קבלת שבת']

* * *

הרב בנימין כהן שליט"א [י"ר 'קון השביעית'] סיפר: אברך חשוב תושב מרכז הארץ, מוסר שיעורים קבועים מדי יום ביומו באחד מיישובי השרון. השיעור נמסר בין מנחה למעריב ומשתתפים בו מתפללי המושב הדתיים הבאים לבית הכנסת.

באותו מושב מעורב, מתגורר יהודי שאינו שומר תורה ומצוות, שאביו נפטר. האב יהודי דתי, הותיר אחריו בן ובת שאינם שומרים תורה ומצוות, ושנים-עשר מיליון שקלים כירושה, וגם צוואה חתומה בידי עורך דין: הבן יקבל עשרה מיליון שקלים והבת שתי מיליון, אך בתנאי שהבן יאמר אחריו קדיש כל יום בשלושת התפילות בכל ימות שנת האבל. אם לא יקיים את התנאי, תתחלק הירושה - חצי חצי הוא שש והבת שש. צוואה כתובה וחתומה.

כשהבת פתחה את הצוואה עיניה חשכו. לאחר דקה היא התפכחה, באומרה לעצמה: 'אין מה לחשוש, אין סיכוי שאחי יאמר קדיש כל השנה באופן מוחלט שלוש תפילות...'

מה עשתה? החליטה ושכרה חברת חקירות מפורסמת שתעקוב אחריו בתבונה ובסודיות ותתפוס את הפעם האחת שהוא מפספס את ה'קדיש', ואז מיד יש לה ביד ארבע מיליון שקלים נוספים...

כמובן שהיא התייעצה קודם לכן עם עורך דין להיות בטוחה כי בנוסח הצוואה משתמע באופן מוחלט שאם יחסיר 'קדיש' אחד היא תוכל לעכב לו את הכסף. העסק השתלם לה, כי 'חברת חקירות' כמה שתעלה לה, עדיין שווה להשקיע בזה, כי הרבה מתוך הארבע מיליון...

אך התוכנית שלה לא היתה קלה... האברך מוסר השיעור מספר שהבן מגיע ערב ערב לתפילת מנחה, ממתין אחריה לערבית ואומר 'קדיש'. הבעיה היתה שהבן לא נכנס לשיעור, הוא היה יוצא בקביעות מיד אחרי תפילת מנחה ולא ממתין אפילו רגע להקשיב לשיעור, היה מפטפט בחוץ ומשתעמם ובשום אופן לא שומע מילה אחת. אמנם כיון שהוא סיפר לאברך מוסר השיעור כי הוא בא במיוחד כדי לומר 'קדיש' על אביו, לכן האברך היטיב עמו ובקביעות בסיום השיעור, היה יוצא ומסמן לו בידו כי מתחילים ערבית כדי שלא ישכח את המעריב מחמת עסקיו בחוץ.

לומר את האמת, האברך, הרגיש מבוזה במידת מה, שצער שאינו שומר תורה ומצוות מזלזל בו ולא מוכן לשמוע אפילו מילה אחת של דברי תורה, ועוד הוא טורח לצאת החוצה לקרוא לו לומר 'קדיש'. אבל למרות זאת, כיון שהאברך ידע את ערכו של ה'קדיש' כמבואר בחז"ל, עשה זאת למענו - ולמען אביו שוכן עפר.

הבלשים של 'חברת החקירות' מיקדו את מאמצייהם בשעות הללו של מנחה וערבית. הם המתינו בסבלנות לערב אחד שבו יהיה טרוד וכדומה, וישכח מעריב אחד, אבל הם לא השיגו את מבוקשם כי הוא הגיע בכל פעם בקביעות מפליאה, כשהאברך היה יוצא וקורא לו פנימה.

האחות, שהבינה מחברת החקירות שכל עמלה לשווא, החליטה ועשתה מעשה. היא ביררה את כתובתו של האברך והרימה אליו טלפון. היא סיפרה לו בצורה כנה את כל הטמון מאחורי ה'קדיש' של אחיה, וכי היא מפסידה מכך ארבע מיליון שקלים. "אני בטוחה כי לולי שהיית קורא לאחי פנימה, יבוא ערב אחד שהוא ישכח ואני ארוויח את הכסף. לכן אני מבקשת: ידוע לי כי יש בקהילתכם אנשים הזקוקים לעזרה כספית, אני מוכנה לתרום לנזקקים ארבע מאות אלף שקל - דרכך, אם בסך הכל 'קדיש' אחד לא תקרא לו פנימה, לא ב'קום ועשה' אלא ב'שב ואל תעשה'..."

האברך נסע למעונו של מרן ראש הישיבה הגאון רבי אהרון יהודה לייב שטיינמן זצוק"ל, והציג לפניו את הסיפור אודות היהודי הזה שמגיע ל'קדיש' בגלל הכסף וכו'. מרן זצוק"ל אמר לו, כי עליו לדאוג ל'קדיש' באופן מושלם ולא לעשות שום שיקולים, כיון שכל 'קדיש' של כל יהודי חשוב עד מאד.

ניסה האברך להעלות שיקול נוסף: "הרי יש כאן ביזוי התורה כי הוא יוצא מהשיעור בקביעות מזלזלת ואני עצמי יוצא לקרוא לו אח"כ לקדיש, ואם כן חשבתי לעצמי שמותר לי להימנע מלקרוא לו".

הביט עליו מרן ושאל בתמיהה: "וכי קוראים לך 'תורה'?!...".

האברך קיבל את ברכת מרן להצלחה. שב לביתו והרים טלפון לאותה אחות, והבהיר לה כי אין על מה לדבר והוא ימשיך בשלו לקרוא לו ל'קדיש'. האחות הרימה ידיים מהדרך הזו. הבן המשיך ב'קדיש' שבוע ועוד שבוע.

והנה, לפתע בערב אחד, אחרי תפילת ערבית, שואל הבן את האברך: "תגיד לי, לא פוגע בך שאני ככה בחוץ, ואפילו לא משקיע רגע אחד כדי להקשיב לך?...".

"אני מחלק לשומעים יהלומים, ההפסד כולו שלך" - הגיב האברך.

"יהלומים"? תמה הבן.

"כן יותר מיהלומים, תנסה להקשיב פעם אחת ותיווכח, טוב לי תורת פיך מאלפי זהב וכסף' עם כל המשתמע מכך...".

הבן אזר אומץ והתאמץ, נכנס לשמוע שיעור, ועוד שיעור, ו... כיום הוא כבר התחיל לשמור שבת, ויש לאביו בשמים נחת כפול לא רק מה'קדיש', אלא גם שהארבע מיליון הגיעו לידיים טובות. וכל זה הודות לאברך שלא עשה שיקולים זרים, לא התייאש, ולא הפסיד לו אפילו לא 'קדיש' אחד.

[מתוך 'אמונה שלימה']